

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การลงทุนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นรัฐบาลทุกสมัยที่ผ่านมามีความสำคัญ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 เป็นต้นมา รัฐบาลได้มีแนวคิดที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ โดยได้ตราพระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรมขึ้น และได้เริ่มดำเนินการร่างนโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนขึ้นมา (โชคดี แก้วแสง, 2543) ด้านการส่งเสริมการลงทุนในประเทศในอดีตจนถึงปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงแรกของการส่งเสริมการลงทุน (พ.ศ. 2503 - 2515) รัฐบาลต้องการให้ภาคเอกชนมาลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้ในประเทศและเป็นการผลิตเพื่อสนองความต้องการของประเทศ ทดแทนการนำเข้าซึ่งจะช่วยประหยัดเงินตราและลดการขาดดุลการค้าต่างประเทศ ช่วงที่สองของการส่งเสริมการลงทุน (พ.ศ. 2515 - 2536) เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศเนื่องจากการส่งเสริมในช่วงแรกเริ่มมีกำลังผลิตเกินความต้องการภายในประเทศ เป็นการช่วยระบายสินค้าที่ผลิตเกินความต้องการและเป็นการแสวงหาเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยอีกด้วย และช่วงที่สามของการส่งเสริมการลงทุน (พ.ศ. 2536 - ปัจจุบัน) รัฐบาลได้เปลี่ยนนโยบายการลงทุนโดยเน้นการกระจายการลงทุนไปสู่ภูมิภาคของประเทศหลังจากที่การลงทุนส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ เท่านั้น มีการประกาศเขตส่งเสริมการลงทุนรวม 4 เขต พร้อมกับจัดตั้งสำนักงานสาขาในภูมิภาคจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ (ภาคเหนือ) นครราชสีมา (ภาคอีสาน) สุราษฎร์ธานี และสงขลา (ภาคใต้) แต่ปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนเขตส่งเสริมการลงทุนใหม่โดยแบ่งออกเป็น 3 เขต คือ เขต 1 (ประกอบด้วย 6 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม) เขต 2 (ประกอบด้วย 12 จังหวัด ประกอบด้วย กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก พระนครศรีอยุธยา ภูเก็ต ระยอง ราชบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง) และเขต 3 นโยบายส่งเสริมการลงทุนที่ขยายขอบเขตพื้นที่มากขึ้นและการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสำนักงานภูมิภาคของบริษัทข้ามชาติเป็นสำนักงานตัวแทนต่างชาติ เพื่อให้เกิดธุรกิจหลากหลายและส่งเสริมบรรยากาศการลงทุนให้ดีขึ้น มีส่วนทำให้มีผู้ลงทุนจากประเทศต่าง ๆ เข้ามาลงทุนเป็นจำนวนมาก ผู้ได้รับการส่งเสริมที่ไปประกอบกิจการในเขตส่งเสริมนั้นจะได้รับสิทธิ

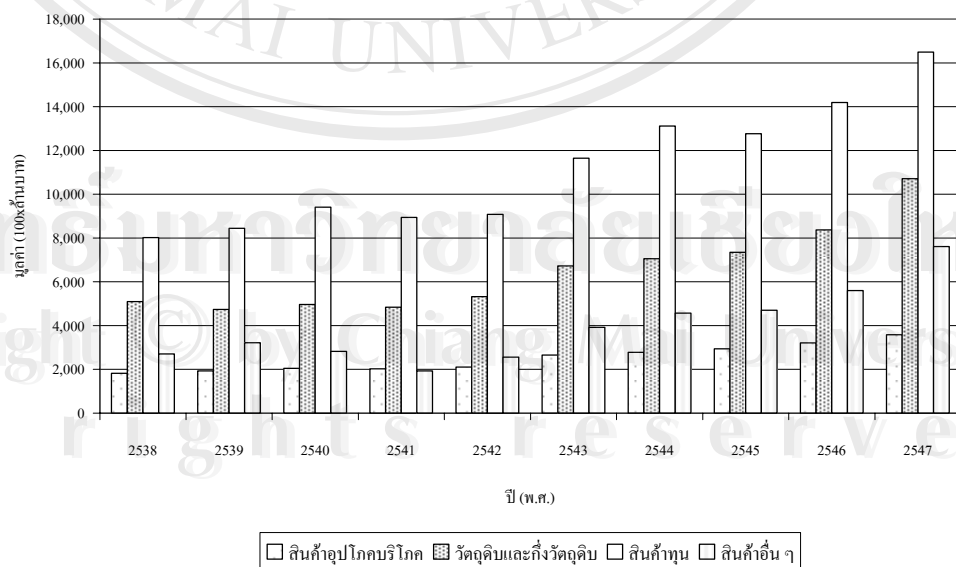
ประโยชน์มากขึ้นแตกต่างกันไป ทั้งนี้ในเขต 3 เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษสูงสุดมากกว่าเขตอื่น ผลของการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย มีส่วนทำให้เศรษฐกิจของไทยมีความผูกพันกับระบบเศรษฐกิจของโลกเพิ่มขึ้น ต้องพึ่งพาการส่งออกและพึ่งพิงการนำเข้าสินค้าในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการนำเข้าสินค้าเพื่อมาใช้ในการผลิตที่เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดังจะเห็นได้จากตาราง 1.1 (และภาพ 1.1) สินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภททุนและวัตถุดิบที่จำเป็นสำหรับการผลิตในอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ผลิตที่เข้ารับการลงทุนในเขตลงทุนต่าง ๆ

ตาราง 1.1 มูลค่าการนำเข้าสินค้าแต่ละประเภทของประเทศไทย ระหว่างปี 2538 – 2547

(หน่วย: ร้อยล้านบาท)

ประเภทสินค้า	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547
1. สินค้าอุปโภคบริโภค	1,818	1,927	2,048	2,024	2,106	2,653	2,781	2,937	3,211	3,583
สินค้าไม่กทน	665	729	811	784	841	1,005	1,193	1,194	1,357	1,529
สินค้านกทน	1,154	1,198	1,237	1,240	1,265	1,649	1,587	1,743	1,854	2,054
2. วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ	5,096	4,736	4,963	4,840	5,325	6,726	7,055	7,350	8,372	10,713
หมวดเพื่อสินค้าบริโภค	3,320	3,128	3,363	3,612	3,801	4,898	5,128	5,173	5,871	6,893
หมวดเพื่อสินค้าทุน	1,776	1,608	1,600	1,229	1,524	1,828	1,927	2,177	2,500	3,819
3. สินค้าทุน	8,018	8,445	9,411	8,943	9,083	11,645	13,116	12,763	14,194	16,494
4. สินค้าอื่น ๆ	2,704	3,220	2,820	1,934	2,559	3,918	4,573	4,699	5,603	7,607
รวมสินค้าเข้า	17,636	18,328	19,243	17,741	19,074	24,941	27,524	27,748	31,379	38,398

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2548)

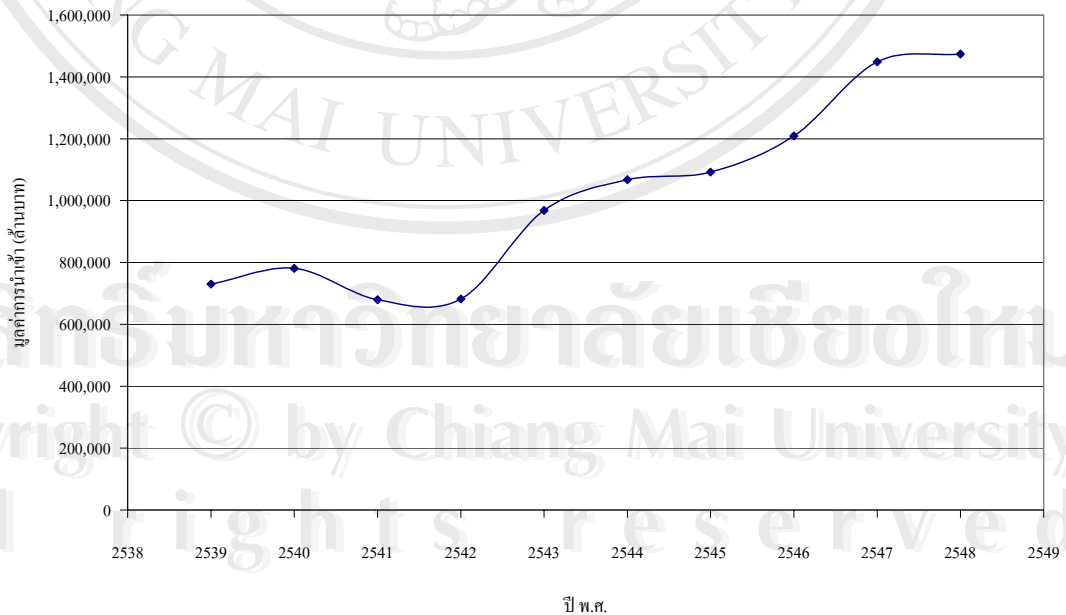
ภาพ 1.1 มูลค่าการนำเข้าสินค้าแต่ละประเภทของประเทศไทย ระหว่างปี 2542 – 2547

ผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เป็นกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งที่ได้รับความสะดวกเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ประมาณร้อยละ 84 ของบริษัทในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย เป็นบริษัทจากต่างประเทศ หรือเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างบริษัทในประเทศไทย และบริษัทต่างชาติ การลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จำนวนมากเช่นนี้เพราะค่าแรงในประเทศไทยมีราคาถูก และการได้รับสิทธิพิเศษทางด้านภาษี การลงทุนจำนวนมากทำให้อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้าสูงเพราะร้อยละ 80-90 เป็นการผลิตเพื่อการส่งออก มูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2538 - 2543 เพิ่มขึ้นโดยตลอด แม้ว่าจะการนำเข้าจะหดตัวในปี 2541 ซึ่งเป็นช่วงวิกฤตเศรษฐกิจแต่ต่อมาก็เพิ่มขึ้นโดยตลอด โดยปี 2543 การนำเข้าเท่ากับ 968,504 ล้านบาท เป็นต้น แม้มูลค่าการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์จะเพิ่มขึ้นตลอดเวลาแต่ก็เป็นการเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่ค่อยแน่นอน ส่วนสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการนำเข้าสูงสุด ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า มีสัดส่วนการนำเข้าประมาณร้อยละ 43.00 – 53.00 แต่อัตราการขยายตัวของการนำเข้าไม่มีเสถียรภาพ ในขณะที่สินค้าที่มีการนำเข้าในลำดับรองลงมา คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบมีสัดส่วนการนำเข้าประมาณร้อยละ 28.00 – 33.00 โดยมีอัตราการขยายตัวของการนำเข้าเพิ่มขึ้นตลอดมา (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545) การนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดการผลิตเพื่อการส่งออกเพิ่มขึ้น รวมทั้งสามารถสร้างรายได้จากภาษีอากรขาเข้าให้แก่ประเทศไทยในแต่ละปีเป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน สำหรับข้อมูลการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยในภาพรวม ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2548 แสดงในตาราง 1.2 และภาพ 1.2

ตาราง 1.2 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย
ระหว่างปี 2539 – 2548

ปี	มูลค่านำเข้า (ล้านบาท)	อัตราเพิ่ม (%)
2539	730,076	0.93
2540	781,209	7.00
2541	679,842	-12.98
2542	681,968	0.31
2543	968,504	42.02
2544	1,067,618	10.23
2545	1,092,236	2.31
2546	1,208,916	10.68
2547	1,448,466	19.82
2548	1,474,013	1.76

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2548)

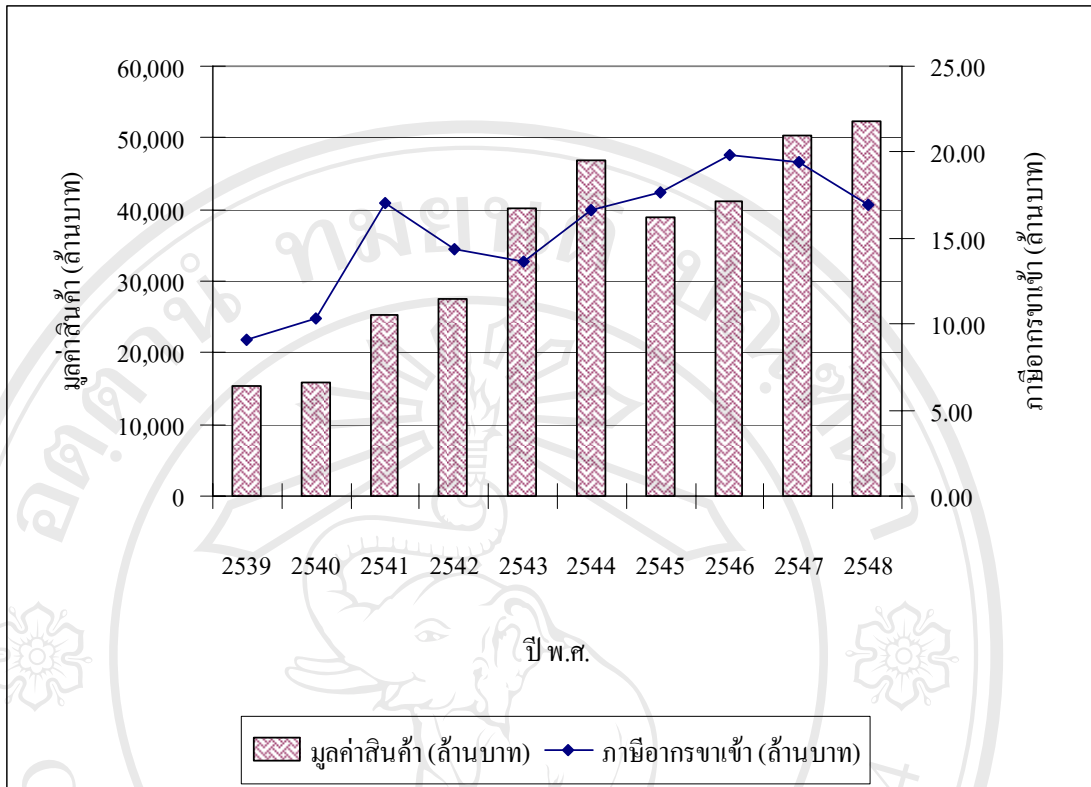
ภาพ 1.2 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย
ระหว่างปี 2539 – 2548

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เป็นแหล่งรองรับการลงทุนจากนักลงทุนที่สำคัญแห่งหนึ่ง ผู้ประกอบอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศเริ่มให้ความสนใจเข้ามาลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือตั้งแต่ช่วงปี 2530 และเติบโตขึ้นตามลำดับ มีการขยายกิจการเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต รวมทั้งขอรับบัตรส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอย่างต่อเนื่องทำให้มีการนำเข้าวัตถุดิบเข้ามาเพื่อใช้สำหรับการผลิตมีสัดส่วนสูงมาก โดยมีช่องทางการนำเข้าผ่านท่าอากาศยานเชียงใหม่เป็นหลักและผ่านพิธีการศุลกากรที่ด่านศุลกากรนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ (ฉวรา สกฺล ฅ มรรคา, 2544) จากการสำรวจในปี 2546 พบว่า นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ผู้ลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย โรงงานผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ รถยนต์ ฯลฯ มีจำนวนทั้งสิ้น 21 โรงงาน (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2546) การมีผู้ลงทุนจำนวนมากนี้เองทำให้ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้มีการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพิ่มขึ้นตลอดเวลาทำให้สามารถจัดเก็บภาษีอากรขาเข้าได้เป็นจำนวนมาก ดังปรากฏในตาราง 1.3 และภาพ 1.3

ตาราง 1.3 มูลค่าสินค้านำเข้าและภาษีอากรขาเข้า กลุ่มสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ระหว่างปี 2539 – 2548

ปีงบประมาณ	มูลค่าสินค้านำเข้า (บาท)	อัตราเพิ่ม (%)	ภาษีอากรขาเข้า (บาท)	อัตราเพิ่ม (%)	ภาษีอากรขาเข้า ต่อมูลค่าสินค้านำ เข้า (%)
2539	15,302,923,510	-	9,071,383	-	0.06
2540	15,882,279,379	3.79	10,326,926	13.84	0.07
2541	25,385,035,945	59.83	17,005,303	64.67	0.07
2542	27,480,794,860	8.26	14,378,463	-15.45	0.05
2543	40,077,161,027	45.84	13,633,642	-5.18	0.03
2544	46,789,759,462	16.75	16,650,035	22.12	0.04
2545	38,932,205,533	-16.79	17,633,054	5.90	0.05
2546	41,276,856,215	6.02	19,877,656	12.73	0.05
2547	50,309,024,010	21.88	19,402,066	-2.39	0.04
2548	52,335,685,758	4.03	16,898,413	-12.90	0.03

ที่มา: ด่านศุลกากรลำพูน (2548)

ภาพ 1.3 มูลค่าสินค้านำเข้าและภาษีอากรขาเข้า กลุ่มสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ระหว่างปี 2539 – 2548

เมื่อพิจารณาข้อมูลมูลค่านำเข้าและภาษีอากรขาเข้าที่ปรากฏในตาราง 1.3 ทำให้พบว่าเห็นข้อสังเกตประการหนึ่งว่า อัตราการขยายตัวของมูลค่านำเข้าและภาษีอากรขาเข้าในช่วงปี 2541 – 2547 มีลักษณะไม่เสถียรภาพ ทำให้เห็นถึงพฤติกรรมมูลค่าการนำเข้าสินค้า และจำเป็นต้องพิจารณาถึงความผันแปรของการนำเข้าและภาษีอากรขาเข้าที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง สิ่งที่น่าสนใจควรหาคำตอบคือ มูลค่าการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละช่วงนั้นมีแนวโน้มไปในลักษณะใด กลุ่มสินค้าอิเล็กทรอนิกส์แต่ละกลุ่มมีการนำเข้าในแต่ละช่วงแตกต่างกันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ซึ่งคำตอบที่ได้จะมีความสำคัญต่อบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการซื้อขายสินค้าตลอดจนรัฐบาลและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหาการนำเข้าที่มากเกินความเป็นจริงทำให้ขาดดุลการค้าได้ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตด้วยเช่นกัน ผนวรา สกฤต ณ มรรคา (2544) ได้เคยให้ความคิดเห็นพอสรุปได้ว่า หากการจัดการบริหารการผลิตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ด้อยประสิทธิภาพ ก็จะส่งผลกระทบต่อความสามารถด้านการแข่งขันความได้เปรียบด้านแรงงานราคา

อาจจะไม่ได้ผลอีกต่อไปเพราะต้นทุนในด้านอื่น ๆ เพิ่มสูงขึ้น โอกาสของผู้ลงทุนที่จะโยกย้ายไปสู่ประเทศอื่น ๆ ที่มีข้อได้เปรียบกว่าได้ง่ายยิ่งขึ้น

ดังนั้น วิธีการพยากรณ์จึงเป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบาย เพื่อนำผลการพยากรณ์มูลค่าการนำเข้าเพื่อประกอบการตัดสินใจนำเข้าในอนาคต ใช้เป็นแนวทางวางแผนการผลิตการจำหน่ายและแก้ไขปัญหาด้านการตลาดทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่อาจเกิดขึ้น โดยนำแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการนำเข้าที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาเข้ามาช่วยวางแผนการผลิตให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจหาวิธีการพยากรณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยการวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าการนำเข้ากับภาษีอากรขาเข้าของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และหารูปแบบพยากรณ์มูลค่าการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ในเขตอุตสาหกรรมภาคเหนือ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าการนำเข้ากับภาษีอากรขาเข้าของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ โดยวิธีโคอินทิเกรชัน (Cointegration and Error-Correction Model)

1.3 ประโยชน์ของการศึกษา

1.3.1 ทราบขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าการนำเข้ากับภาษีอากรขาเข้าของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์

1.3.2 ผลการศึกษาใช้เป็นเครื่องมือและแนวทางสำหรับผู้วางแผนเชิงนโยบาย และผู้สนใจที่เกี่ยวข้องใช้ในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรขาเข้ากับการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าการนำเข้าและภาษีอากรขาเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ และพิจารณาอนุกรมเวลามูลค่าการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์แต่ละกลุ่มสินค้าจำแนกเป็นรายเดือนที่เก็บรวบรวมตั้งแต่ปีงบประมาณ 2539–2548

1.5 นิยามศัพท์

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ เครื่องคำนวณอิเล็กทรอนิกส์ แผงวงจรไฟฟ้า วงจรพิมพ์ ตลับลูกปืน มอเตอร์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า

เครื่องโทรสาร โทรพิมพ์ โทรศัพท อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องส่งวิทยุโทรเลข อุปกรณ์
กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์ และไดโอด หม้อแปลงไฟฟ้า และส่วนประกอบ

ตัวแบบการพยากรณ์ หมายถึงสมการเชิงเส้นที่ได้มาจากผลการวิเคราะห์อนุกรมเวลาจน
ได้รูปแบบความสัมพันธ์ของส่วนประกอบนั้น สมการหรือผลที่ได้สามารถนำไปพยากรณ์ค่าใน
อนาคตของข้อมูลอนุกรมเวลานั้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved